

چیرۆکه له

حهفته نامه یه کی ئه لیکترۆنی تایبته به چیرۆکی کارگه ییه: نهها.

ژماره ۲۵- ۸ ی پووشپه ۲۷۱۸

چیرۆک نووسانی ئهم ژماره یه:

خه دیجه جاوید

تهوار

په روین شیخی

جیگر به ختیار

ناسر فه تحی

شه رمین سالحی

زانا شه ریفیان

بیژهن ره حمانی

ئهمیر سیراجه دین

به تامی چیرۆک:

لاپه ره ۲۵...

گرافیتی رووبه رگ:

Dr. Love

ئاماده کاران:

ئهمیر سیراجه دین

ناسر فه تحی

چیرۆکه

ههفته نامه یه کی ئه لیکترونی تایبته به چیرۆکی کارگه ییه؛ نهها.

• چیرۆکی کارگه یی

• به تامی چیرۆک

• ئاماده کاران:

ئه میر سیراجه دین

ناسر فه تحی

٨ ی پووشپه ر ٢٠١٨

ئاماده کردن و بلاوکردنه وهی؛ لاپه ره ی هونه ری و ئه ده بی پاوێژیس

«لاپه‌ره‌ی شین»

"سوپاس دکتۆر گیان. پیم وا بۆ ئەمڕۆ بەسە، درێژە‌ی باسە‌که باشتەر بۆ بە‌یانی بمینێ."

دوور کەوتنە‌وه له تۆ‌په‌کۆمه‌لایه‌تی‌ه‌کان و ئینتەرنێت به گشتی ده‌توانی بۆ ده‌ستپێک زۆر هاوکارێ بێ. ئەم قسانه‌ی دکتۆری له‌به‌ر چاو گرتبوو و، ئەم شه‌و لا‌پتۆپ و ته‌له‌فۆنه‌که‌ی له‌گه‌ڵ خۆی نه‌برد بۆ ژووری نووستن.

سه‌عات دووی نیوه‌شه‌وه و به‌ بیانووی ئاو خواردن ده‌چیتە دیوه‌که‌ی‌تر، هیواش به‌ پاساوی چیک کردنیک ته‌له‌فۆنه‌که‌ هه‌ڵده‌گرێ. سه‌عاتیک ده‌بێ له‌ژێر په‌تو به‌ ته‌له‌فۆنه‌که‌ی کار ده‌کات، له‌ناکا و فرپی ده‌داته‌ ئه‌و به‌ر. ئاره‌قی خاوی‌ن ده‌کات و ده‌ستیک به‌ چاوه‌کانی دا ده‌خشی‌نی و، فرمیسکه‌کانی پاک ده‌کات. جله‌کانی ده‌گۆرێ و خه‌وی لێ ده‌که‌وی!

سه‌یر بکه‌ن؛ گرن‌گترین شت له‌م به‌ینه‌دا خودی ئیوه‌ن، کاتی‌ک خۆتان نیه‌ت و مه‌به‌ستان ته‌رکی شتی‌ک بێ؛ که‌س ناتوانی له‌سه‌رتان بیسه‌پینێ! بۆیه‌ ئەم شه‌و گه‌ر چوون بۆ ماله‌وه؛ هه‌ول بده‌ن هه‌ر چیه‌ک که‌ می‌شک‌تان ئالۆز ده‌کا بسپرنه‌وه. چاوه‌رێ بوو دکتۆر قسه‌کانی ته‌واو بێ و بۆ ئەم‌ڕۆش له‌م تروها‌ته دووبارا‌نه نیجاتی بێ. چونکه‌ قسه‌ی هه‌موویان وه‌ک یه‌ک وان، هه‌موویان کۆمه‌لی‌ک قسه‌ی دووباره‌ی پێ ده‌فرۆشن.

گۆشه‌گیری، مڕۆف دوچارێ زۆر جۆر حاله‌تی پووچی ده‌کات. پووچی‌ه‌ک که‌ مڕۆف به‌ره‌و ئالوده‌بوون به‌ عاداتیک ده‌با که‌ کوشنده‌ن. گرفتار بوون به‌م عاده‌تانه‌ تا بلی‌ی تیک‌ده‌رن و، لی‌بوونه‌وه و ته‌رکیان پیوستی به‌ راهی‌نانی زۆره‌.

کتیبه‌که‌ی له‌ ته‌نیش‌ت می‌زه‌که‌ دانا و چاوه‌کانی به‌ هیواشی داخست. پینج خوله‌ک دواتر؛ خه‌وی لێ نه‌که‌وت و ده‌ستی درێژ کرد بۆ لای ته‌له‌فۆنه‌که‌ی. ماندوو و ئاره‌ق رێژان جله‌کانی گۆرێ، توند چاوه‌کانی داخست و خه‌وت.

ئه‌گه‌ر هه‌ول بده‌ن گومانی تیدا نییه‌ که‌ سه‌رده‌که‌ون، ته‌نیا ده‌بێ متمانه‌تان به‌ خۆتان بێ و، ئیراده‌تان به‌رز. رۆژانه به‌ ده‌یان گه‌نجی‌تر هه‌ر له‌به‌ر ئه‌و کیشه‌یه‌ سه‌ردانمان ده‌که‌ن و خۆشبه‌ختانه‌ تا ئیستا توانیومانه به‌ هاوکاری خۆیان تا راده‌یه‌کی زۆر دووریان بکه‌ین له‌و خوه‌ پيس و ناتەندروسته و، لانی‌که‌م توانیومانه قیاسی‌کی ئاساییان بۆ ده‌ست‌نیشان بکه‌ین! هه‌ناسه‌یه‌کی قوولی کیشا و قسه‌ی له‌ دکتۆره‌که‌ بری و گوتی:

تهنیا رۆژیک لهو سهرکهوتنه تێدهپهڕی و
ئه‌م‌پۆش له‌به‌ر ئه‌وه‌ی دوینی شه‌و دره‌نگ
نوستوو، نه‌چووته‌وه‌ سهرکار و ته‌نانه‌ت له
بیری کردوو کۆمپیوته‌ره‌که‌شی بیه‌ستی.
لاپه‌ریه‌کی شین، له‌ ژێر ناویشانی
"XNXX" پر له‌ قیدیوی جو‌راوجو‌ر شاشه‌ی
کۆمپیوته‌ره‌که‌ی داگرتبوو.

شه‌و له‌ ماله‌وه‌ بیری ده‌که‌وێت ده‌بی
هه‌رشتیک که‌ ده‌یورووژینی بسپێته‌وه‌.
ته‌له‌فۆن و کۆمپیوته‌ره‌که‌ هه‌لده‌گرێ،
یه‌که‌وسه‌ر ده‌چێته‌وه‌ سهر به‌شی History
و Clear History داده‌گرێ. وه‌ک ئه‌وه‌ی
له‌ جه‌نگیکی گه‌وره‌دا سهرکه‌وتنی
به‌ده‌ست هینا بی، هه‌ستیکی خوش
دایده‌گرێ و ئارام خه‌وی لی ده‌که‌وی.

• ئه‌میر سیراجه‌دین

📷 Matt Haslam

«...»

نه گهراوه تهوه؟ كهى دهگهرينيهوه مال؟
 نهكات بتهوئ ههر لهويدا بيهيليهوه؟
 لههه مان كاتا دله ههلقراچهوه كهى داىكى نهو
 له زههينيدا له بهرچاوى به خيراى لادههات و
 سهيرى دله ههلقراچهوه كهى خوى دهكات.
 خه ميكي قول و بههيز دهى ههزيني...
 پيوسته دووعاو نزاكانى به گوروته وژميكي
 زياتره وه ئاراستهى سوژده گاه بكات. لهويدا
 هيچ نيهوهيچ... نه دهكرا نهو زياتر لهوه تهنيا
 بيليت و دهس له پارانهوه هه لگري. بو
 ويناكردنى ده بوو چاوه كانى بيهستى نهوكات
 ساده و ساكار دهسته كانى بهو
 دهسبه ندوكه لېچه سارده كه به بى شهفه قهت
 له گه ل خويان بردبوو به زيندوى بيهنى. چنگى
 له بهرمانه كه قايم دهبيت و دهدانى ليوى
 لهخوين دينيت: "تكايه.. تكايه.. نهو جاره.
 هه رئه وجاره... تهنيا نهو جاره، ههر بيتهوه
 ههول دهدهم ئيتتر خوشى نهويم.. با داىكى
 به گه ريت ههركه سيك حهزى خويهتى بوى
 بيهنى... نهو" گلاره تريكهى شور دوتهوه
 ولهسه ر پيشدهستيهك دايناوه. نوژه كهى
 زور دريژ بوتتهوه و كوتايى نايهت. حهسر بى
 ههراوهوريا روشتتووه. خور به خه مهوه چاوه
 سووره كانى بهستوته په نجه رهى مالىكه وه،
 كچيكي دوور، بهرمانليك و هه ورپكي
 خو له ميشى كه قاچى چوته خه وو ناروات. خوا
 له پشت برؤكرژه كانى هه وره وه ده نواريته
 كچيك و خورپك و ترييه كى ته ر...

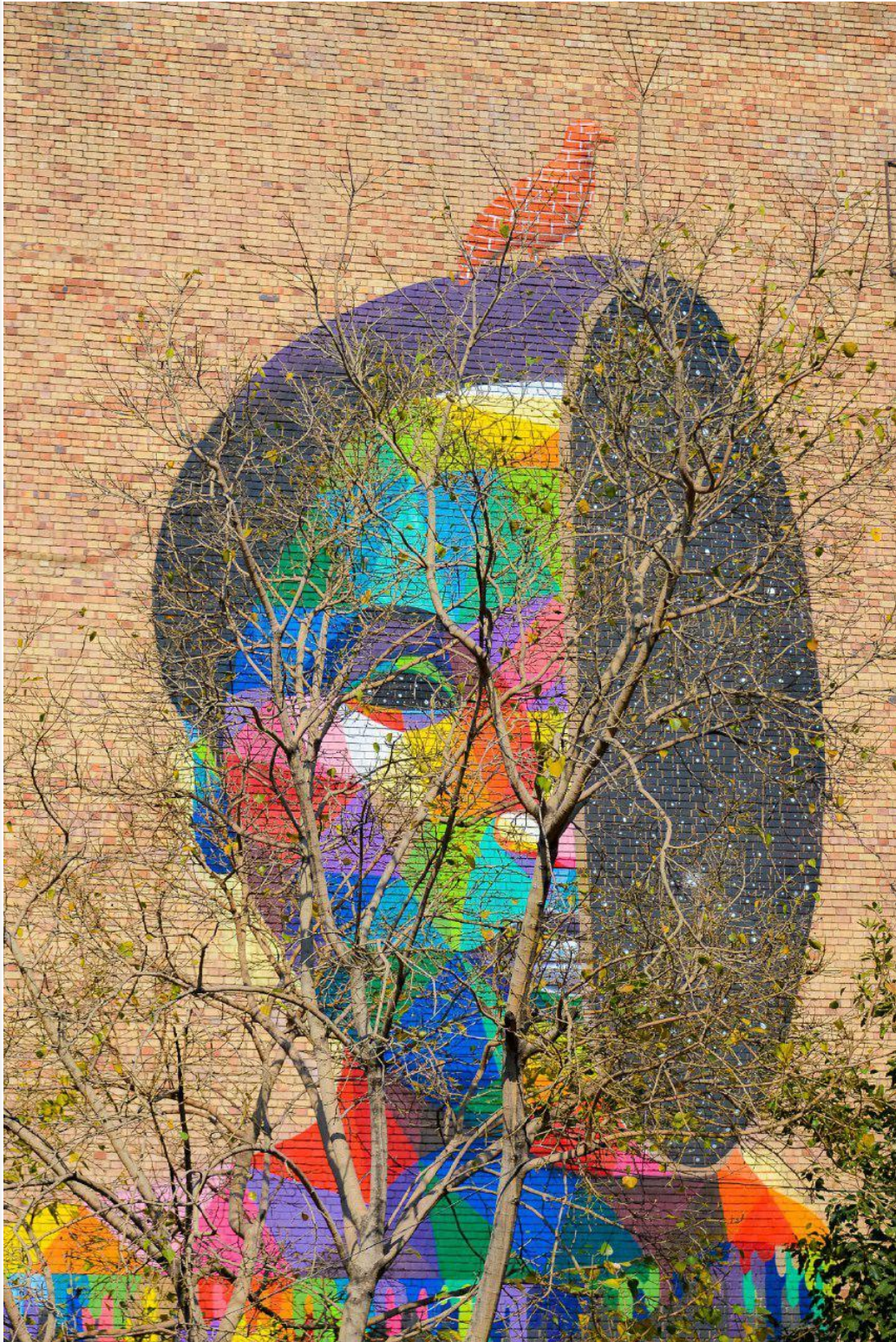
• خه ديجه جاويد

نوژنى دهخويند به شيويهك، بهشى چهپى
 گيانى به ره وژير خويى رادپسكاند. كيشى
 سهربه خوى چهپى جهستهى دههاته نيو
 نوژه كهى و دواتر دهروشت. نه چسپايه
 ئيباكه نهسته عين و له قوله كان وه رادهوارد
 و له ناكاوپك له سوژدهدا گلى دهخوارد وه و
 له گه ل تهويلى نه خشايه بهرمانه كه و تا
 كوتايى نوژ به شيويه پاپورپكي شكاو
 به زورى بادهوان خوى له نغروبون دهپاراست.
 دواى سلاوى نوژ بيهنى "نهو" چهند گلاره
 تريى به دستيه وه و چاوه رپى كوتايى نوژنى
 نهو پالى خستوو به چوارچهويه دهركا.

- سهيركه، نهوهش تريى حهوشه، تهواو
 پيگه يشتوو... ناسك و شيرين شيرين...

دهبايه بخه نيته وه و نه رخنه يان چاوه كانى
 بريسهك بدات و به نازيكه وه دهستى بباته
 به ره و گلاره تريكه وه و بليت: هى منه وايه؟
 نهو بهرانه كهى دهبيت من بيخوم؟!

به لام به ژارخنه يه كه وه دهليت: ژاراوين، برؤ
 له شوينك داينى دواتر خوم دهيشومه وه بو
 و هه مديس دهچيته وه سوژده. دانهى
 فرميسكه كانى دهريشه سهرگونايى
 بهرمانه كه وه به توورپيه وه نه پرژيته خوا:
 ده بيهنى تريكان پيگه يشتوون... گر كه كانيش
 هه روا، تووه كان برانه وه و ههر له و رۆژانه دا
 در دوو كه كانيش پيده گهن! به لام نهو ههر

📷 chanathip khoosuwan

«سینسۆر»

نه ده پڕۆیشتین که ده سوو پراوه و بهر له وهی
لیمان بکهوی خۆمان به زه ویدا ده دا.

- کیهاتان قاچاخچین؟ چ که مژیه ک ئیستا
نه فهری قاچاغ له باشووره وه دینی له
پۆژئاواوه بیپه پینیتته وه؟!

- هیچمان!

- یانی قاچاخچیتان له گه ل نییه؟

- نا ئه و گه پراوه باشوور، گوتی ئاوا
پاستوو پراست به و دۆله دا برۆن شهش
حه وت کیلۆمیتری دیکه ده گه نه
ریبه له ده که م!

- مالتویرانه ئیوه هیچ ده زانن به کویدا
تیپه پ بوون؟

- نا، به کویدا؟!

- به و دیوی هیلی ئاگر بهستی ئیمه و
داعه شدا تیپه پ بوون، به ختتان هیناوه
نه یان دیتوون، خو بیاندیتبوایه ن
هه مووتانیان وه بهر ره گبار ده دا.
قاچاخچییه که تان ناوی چ بوو؟ ده بی
دهرسیکی دابدهین!

زارم وشک بوو، تفم بو قوت نه ده درا،
سیو یکم له گیرفانم ده رهینا و قه پالیکم
لیدا و جوان جووتم و ئاوه کهیم قوت دا و
تله کهیم تف کرده وه. ناسر به حه په سانه وه
گوتی: "ئاغا ناسر نووره فکه نه که لییدای!
ئیستا پۆلیسی مه جار ده گاته سه رمان،
پاکشی پاکشی...!"

شه و درینگ بوو. له سه ر کار ده گه پرامه وه
مالی. مینی بووس نه ما بوو. بو ئه وهی زوو
بگه مه وه، به پیمان ریگایه کی کورت و
چه په کم گرته بهر. کۆمه لیک کۆلانی
تاریک و بی جموو جۆلم تیپه پ کرد. ئه و
کۆلانه ی که چهن جار به پۆژی
پرونا کیش ریم تییان که وتبوو و چۆل و
هۆل بوون.

هه رکات له چۆله وانی و شوینی تاریک
تیپه پ ده بم، دلم ئه وهنده ی لی ده مینیتته وه.
ترس دامده گری و ته واو هه ست ده که م
گه پراومه ته وه سه ر خالی ده سپیکی
سه فهرم بو هه نده ران و، هه ر هه نگاو یکی
هه لیدینمه وه وه ده زانم له سه ر سنووری ئه م
ولات بو ئه و ولاتی دیکه ی هه لیدینمه وه.

گه یشتمه کۆلانیکی که وا داری
له پرا ده به ده ر بلیند و نیوقه ده ئه ستووری لی
بوو. له دووره وه نووره فکه نی سه ر
سنووری سیریا-مه جارستان هینده ی
هه سته و دانیشه پی کرد بووم، هیزی ئه ژنۆم
نه ما بوو.

گریلا که گوتی: "به و دۆله دا هاتن؟"

- به لی، به لای گوندیکدا تیپه پ بووین
نووره فکه نیکی گه وره ی هه لسوور، له سه ر
بورجیکه وه هه رجار ناجاریک ناجاری
ده کرین له سه ر زه وی پاکشیین،
هه موو جار یکیش له ده هه نگاو زیاتر

له جی خۆم وشک بووم، نوورەفکەنە که
جارێکی دیکه لێ دامەوه.

گریلاکه گوتی: "خۆ نوورەفکەنە که لێ
نە دان؟" هاتم بلیم با، من وەدوا که وتبووم،
که وشە کانم هەلقیشابوون، زارم وشک
ببوو خەریکی سیو جووتن بووم، هۆشم
نەبوو، یە کدوو جار نوورەفکەنە که لێیدام،
بەلام له شەرمی هاوسەفەرە کانم نەمگوت
و، بێ دەنگ بووم.

ناسر دەستی گرتبووم و پای دەکیشام و
زوو زوو دەیگوت: "ئاغا ناسر بۆ
راوەستاوی، راکشی، راکشی ئیستا دین
دەمانگرن، زووکه زووکه راکشی!"

دەنگی بووق بووقی ماشینیک له گەڵ
دەنگی ئازیری ماشینیک پۆلیس به کزی
دەگەیشته گویم. وردە وردە گویم له
دەنگی کۆمه لیک کهس بوو که به
زمانیک نامۆ له دوورەوه به سه رمدا
دەیانگوران. به ره به ره له زمانه که تی
دەگەیشتم. کاتیک جوان سه رنجی
دەورووبه ری خۆم دا، له کۆلانی داره

به رزه کان، دەستم به دەزگیره ی
سه یاره یه ک گرتبوو و زوو زوو
پامده کیشا، وه ک بلی به زۆری بمهه وی
بیکه مه وه. بووق بووقه که دەنگی دزگیری
سه یاره که بوو. وه ک ئەوه ی دەمی ک بووی
له بن ئاو بوویتم و کوتوو پ هاتبیتمه
ده ری، هه ناسه یه کی قوولم هه لکیشا و به
هیواشی چاویکم به ده وری خۆم دا گیرا.

سه ت میتریک له پیشه وه م ماشینیک
پۆلیس رایگرتبوو و، چوار پۆلیس
دەمانچه یان به رامبه رم راگرتبوو و زوو زوو
دەیانگوت: "راکشی! راکشی!..."

پاکشام. دهسته کانم خسته سه ر سه رم.
دەنگی دزگیره که قه ت بوو. پۆلیسه کان به
سه بری لیم نزیک ده بوونه وه. به به ر
ده رگای هه ر مایکدا تیپه ر ده بوون، چرای
هه ستیاری به ر ده رگای ئەو ماله هه لده بوو
و چرای هه ستیاری به رده رگای ماله که ی
پشته وه ده کووژاوه.

• ناسر فه تحی

«پزگاری»

چاوم بریبوو، ترسیکی تیکه له به پارانهوه،
چاویکی پر له فرمیسک.

دهسته ورده تازه شوراوه کانی زور خاوین
بوون، له سهه توشه که ویشک بوو،
دهتکوت چه سپت لی داوه، هه به و حاله ته
بۆته په یکه ریک له بهرد، بۆ تۆمار کردنی
له میژوو دا و ساز کردنی سهدها په یکه
بۆ فه خر فروشتنی خه لکی به قسه
پاریزه ری مافی ئازهلان.

نهیوانی زور له سهه پێ راوهستی، چوار
دهست و پێ دانیشه وه و دیسان دهستی
کرده وه به خواردنی توشه که.

دیار بوو زور له میژه خواردنی نوی و
خاوین و به بی دله رواکی و ترس له ته له
مشک و سهه و چه سپ و نهو شتانهی
نه خواردوو.

من بۆ وا چه په سا بووم؟! ههستیکی پێی
دهکوتم سهبری لیبه که و لیی گه پێ به و
به یانیه زوویه، له بهر نهو شنه بایه، تۆزیک
زگی برسی تیر بکا...

به خۆم نه بوو، نه مده ویست نیگای پر له
پارانهوهی به خراپه وه لام بدهمه وه،
نه مده ویست له ههستی ئازادی و زگی تیر
بیبهشی بکه م، به لام سهه مه خابن قیژاندم،
وه ها قیژهیه که به دهنگی من نهوهی
سه عاتییک بوو له زاری خستبوو فرپی دا
دهری و ههلات، نه م لا بۆ نهولا، سهه لی
شیواو و داماو و راماو، خوی به دیوار و
سهنده لی و تهخت دا ده دا...

فینکایی شنه ی با سهه په نهجه ی پیکانی
دهلاوانده وه ، تاویک ییده نگ ده بوو و
دیسان شنهیه کی دی.

ورده ورده چاوم ده کرده وه، دهنگی چۆله که
و قشقه ره که هه ریه که له ئاوازیکی
دهیانخویند ولاتی جوانی رۆژیک له
رۆژانی ههینی به هاری رازاند بووه.

به دوو دهستی مشت کراوم ، چاوه تازه له
خه وه ستاوه کانم خوراند.

خرمه خر میک دههات ، ده بی چی بیت؟!
دیسان گویم بۆ شل کرد.

له پرتاو ههستامه سهه چۆک،
تهخته کانمان دوو نهۆم بوون و من له
سهه ری بووم، به دوا ی دهنگه که دا گه پام.
دهنگه که لای من دههات؟ یان له سووچی
دیوار؟! له ژیر نهو کومیده پیسه کۆنانه؟!
چاوم له جگایه که دهبری، گویم

ههله دهخست، به فیزیکی چاوم بۆ
سووچه که ی دیکه سووراند، له م سووچ بۆ
نهو سووچ...

خرمه خر می بی برانه وه، که دیتم له پر هاتم
بقیژینم وه ک زۆربه ی نهو کچانه ی وا له
سیسرک و جر و جانه وه ره ده ترسن.

دلم داکهوت، هه ستا بووه سهه جووته پێ،
کاتیکی منی دی، خر مه ی لی برا، چاوی له

کاتیک شهو چرامان کووژاندهوه، جریوه
جریوی مشکى گیراو زۆر بوو، دهتکووت
هاواری هاوړیکانى دهکا که بین به
دهنگیهوه یان نا ئاگاداری دهکردنهوه که
خۆتان رزگار بکهن و لیم نزیك مهبنهوه...

حهى هوو من چ خه یالا تیک دهکهم وا خهوم
لیناکهوی، ئیمه ی مرۆف له قسه ی
هاو زمانه کانی خوشمان حالى نابین چ بگا
به زمانى ئاژه لان!

لهو بیرانه دا بووم، جریوه جریو میشکى
سهرمى هه لگرت، ئه مجاره یان به ئاسپایى
نهک به قیژه هاوړیکانم له خه وههستان،
چرامان هه لکرد، ئه وهی دیتمان سهیر بوو،
کچه کان به قیژه قیژ سهعات 3ى نیوه شهو
تواوی خابگایان هیئا سهیری خۆیان.

چ بوو؟! چ بوو؟! سیزده مشک به یهک
ته له وه بوون.

من له جیگای خۆم ویشک بووم و چاوم
له مشکان بریبوو، هه ستم به نمیک له سهیر
گۆنام کرد، بۆ مشکه کان بوو یان بۆ
مرۆقه کان!؟

چاره نه بوو، پتیوست بوو ئاوا بیانگرین و
فرپیان دهین و پاشان درزه کان پر کهین له
گه چ و سمیت که رپگای دهرباز بوونیان
نه بی.

ئهو شهوه نووستین و دلنیا یان کردین که
چیتر مشک نه ماوه و تهواو بوون، رپگای

فرمیسک له چاوم دا قهتیس بوو، بۆ
ترسه که ی خۆم بوو یان زگم به خۆمان
دهسووتا که له جیگایه کی ئاوا پیس دا
دهژین و دهرس دهخوینین یان بۆ ئه وهی
ئه مجاره ئازادی و تیرکردنی زگی
گیانله به ریکی برسی له دهستی من دا بوو
و نه متوانی ئه وهش به جی بینم!؟

هاوړیکانم هه موو تۆقیوانه رایان کرده
دیوه کانی دیکه. به هه له داوان چووم له
دووی مام سهید.

مام سهید پیاویکی زۆر وردی سهرایدار
بوو، هات و چه سبی مشکى دانا و
دهنکیک پیفۆکی له سهیر دانا و کووتی
جاری برۆنه دیوه کانی دیکه و تا به یینیک
مهیه نه وه ئیره تا به ته له وه ده بی.

له زانکۆ بووین، به یینیک بوو دیوه که مان
درزی بوو و لایلۆن و شته کانمان کون کون
ده بوون، من و هاوړیکانم و مام سهید
دواى ماوه یهک هاتینه وه و له ده ری
چاوه پوانیمان ده کرد زوو بچینه ژووری و
بزاین چ قه و ماوه، دهنگی ده هات، مشک
به ته له وه بوو، چه سپی مشک مشکه که
ناکووژی، ورده ورده پیستی ده توینیته وه
و زیندو زیندو ده سووتینی.

مام سهید کوتی: دهستی لیمه دهن با
هه رچی مشک لهو درزه دایه پیوه بی، ئه دی
ئه ویش دهیزانی هاوړیکانى مشکه
گیراوه که به جی ناهیلن و دین و رزگاری
ده کهن، ته نانه ت ئه گه مه ترسی گیانیشیان
له سهیر بی...

بزهیه ک گرتمی، مشکه کان قهت له
تیکۆشان دهست هه لئاگرن و ناهومید نابن
و هه مووکات درزیک بو دهر باز بوون و
پرزگاری خۆیان ده که نه وه...

• ته وار

دهرباز بوونیشیان له هیچ کوی بو
نه هیشتون نه ته وه.

بو سبه ی شه و قه لاقیران له دیوی
په نامانه وه هه ستا، ئه سرین که له وی بوو
خوی کرد به دیوی ئیمه دا وا که وت
به عه رزی دا که زرمه ی له دلی ئیمه
هه ستاند، گوايه مشکه کان درزیان له
دیوی ئه وان کرد بوو.

📷 Tobias Berg

«ن پ ۸۴۱۳۲»

جاده هەر دههات بهرته سکتەر و ناخۆشتر ده بوو. نێزیک شهش سهعات بوو بهرپۆه بووین. له هیچ شوینیک لاما نه دا. کهس له به یانییه وه هیچی نه خوارد بوو. ته نانهت قومیک ئاو. لیومان ویشک هه لاتبوو و چاومان ماسی بوو. پاش جهوت سهعات گهشتینه پاسگای قهیدار.

باوکم ئهژنوی نوشتابوونه وه و هیزی تیدا نه بوو. من و مامم دهستمان نایه بن قوڵی و له ماشین دامانبه زاند. شوینیکی ناخۆش و پر مهترسی بوو. بارنی دهکرد و با به فری سهر زهوی هه لده گرت و به سهر و چاومانی داده دا. سۆزه ی سهرما وهک زلله له روخسارمان ده درا و پروومه تی سوور کرد بووینه وه.

دله پراوکی دیتنی تهرمه کان سهرما و برسیه تی له بیر برد بووینه وه. سی تهرم له نیو کیسه دا له سهر به فر بی ناز فری درابوون و خوینیان له بهر ده پوشت. نیونیوه به فری سپی به خوین پهنگا بوو و سووری ده کرده وه.

برا چکوله کهم به دیتنی ئه و وینه یه بووراه و له سهر خۆی چوو. من بن پیلی باوکم گرتبوو که چه قووچۆ دایگرتبوو. ههنگاوه کانی برستیان تیدا نه بوو هه لینه وه. ههتا ئه و دهمه ی زیبی کیسه کانیان نه کردبووه بابم هیوا براو نه بوو و ده یگوت: "وا نییه!" ههر ئه وهنده ی مامم زیبی کیسه که ی کیشا و بابم

پینج کهس له ماشینیکی پیژۆدا بوون' کهس قسه ی نه ده کرد چاویان له جاده بریبوو' جار و بار ئاهوونا له و هه ناسه یه کی به سۆزی باوکم بیدهنگی ده شکاند: "بلیی واییت؟!"

جهوت ماشین به دوا ی یه کدا قهتاریان بهستبوو و له سهره خۆ ده پوشتن. ههتا زۆرتر ده پوشتن ریگاوبان ناخۆشتر ده بوو. به فر و سپیایی ولات فرمیسی پتری ده زانده چاومان. که به یه کی سارد خۆی ده په ستاوته نیو ماشینه که.

شوفیر گوتی: "بلیی به چهند سهعات بگهینی؟ بلیی بتوانین بگه پینه وه؟ بیتوو ریگا ئاوا ناخۆش بیت ده بی ئه وشه و له وی بمینینه وه."

کهس تاقه تی نه بوو ولامی بداته وه.

باوکم که بیقه راری به هه موو وجودیه وه دیار بوو له ناکاو گوتی: "به شکم وانه بیت!"

ههر بۆیه دهستی کرده ملی مامم و فرمیسه کانی داوه رین.

وامه که کاکه گیان به سه' ده بی هیور بی به قوربان.

دهتگوت به چهند کهس گهرووم دهکوشن. له وانه بوو بخنکیم. له بهر دلی باوکم خۆم ده خوارد وه و گریانه کهم قووت ده داوه.

بوو و ههر تاونا تاویک نووزیه کی نامۆی
لیوه دههات. جاری واشبوو هه ناسه یه کی
له گهرووی دهگیرا و تهکان تهکان دههاته
دهری و تیکه له به ئاهوونا له یه کی دلته زین
دهبوو.

چاوه سوور و زهقه کانی له تهرمه که بری و
لیی پاما! ههر وهک ئه وهی بچیتته نیو بیر
و خه یالکی قووله وه!!!

ئهو رۆژه رۆژیکێ خوش بوو! مندا له
نۆبه ره که ی له دایک دهبوو به ئاواته وه بوو
نۆبه ره ی کچ بیت.

له دالانی نه خوشخانه دهات و دهچوو
پهرستار مندا لیک به باوه شه وه به رهو
پیری هات و مندا له ی خسته باوه شیه وه و
به بزه وه گوتی: "مزگینی بی کچیکی چاو
رهشی سپی کلانه تان بووه.

چاوی له کچه که ی بری و گوتی: "کچه
جوانه کهم چاو ره شه کهم به خیری بی کچ
هوی ئاوه دانی مالییه ده بی وهک گلینه ی
چاوم ئاگام لیت بی تاقانه کهم.

ههستی به قورساییه که له سه ر لاقی کرد
ئیشی پی گه یشت له گه له ئه وه ههسته
تورموزی ماشین و تهکانیکێ توند
وشیاری کرده وه و لهو بیره قووله هاته وه
دهری!

وادیاره له قوولکیکی خست! سه یریش
نییه له به یانییه وه بهو جاده به رته سک و
پر مه ترسییه وه که راستیان گوتوه:
"قه تلگای قه یدار-ه!"

تهرمه که ی ناسییه وه وهک دیواریکی
کوت و پر داروو خیت هه ره سی هینا!

ره ییسی پاسگا که بیده نگ له سووچیک
راوه ستابوو بو دلته وایی بابم به ره و پیری
هات و دهستی کرده ملی و بر دییه وه
دهفته ره که ی خوی.

به داخه وه ته سادو فیکی زور قورس
بووه. شوفیر خهوی لیکه وتوو و
سورعه تیشی زور بووه.

پاشان ره ییس پاسگا شتیکی خسته نیو
مستی بامه وه.

مۆبایله که ی باوکم په یتا په یتا زهنگی
لیده دا و بابم به هه سه رته وه له نیو مستی
دهروانی...

سی ئامبولانس ئاماده ی وهرگرتنی
تهرمه کان بوون. شه وقی سووری چراکانیان
به ولاتدا ده پزا و خه میکی سووری بلاو
ده کرده وه. من و باوکم له گه له تهرمی
خۆمان سوار بووین. تاریکایی وه سه ر ولات
کشابوو.

تاریکاییه کی سارد و بیرووح.

له گه له باوکم به رامبه ره یه که له سه ر
سه نده لی ئامبولانس هه
دانیشته بووین. تهرمه که له نیوانماندا
پاکیشرابوو.

باوکم به هه ردووک دهستی کاسه سه ری
رپک ده کوشی. نیو چاوانه گنجاویه که ی
گنجی پتری تیکه وتوو. مات و بیده نگ

ئاخ رۆله گیان دهمزانی به سلامهت
ناهیینهوه ئه و میر غهزه بهی میردت'
شیته سورعه ته' ئه وه یه کهم جاری نییه
ئه و ...

سێ کهسی له بنه ماله یه ک کوشت باوکی
و دایکی و خیزانی! سێ ته رمی ریز کرد و
ته نانه ت خوین له لووتی خوی نه هات ههر
زۆر سهیره! شالام بۆ برد بیکووژم
به لام...

ئاخ رۆله گیان ئاوا هاتیه وه چاو پریش
گیان...

ههستی به ئیشیک له بهری دهستی کرد
مستی توند قووچاندبوو هۆشی رۆیی بوو
دهستی وه له رزین کهوت و مستی کراوه
مۆره کهی له دهست به ربووه شوینی
مۆره که له بهری دهستی جی ماوو;

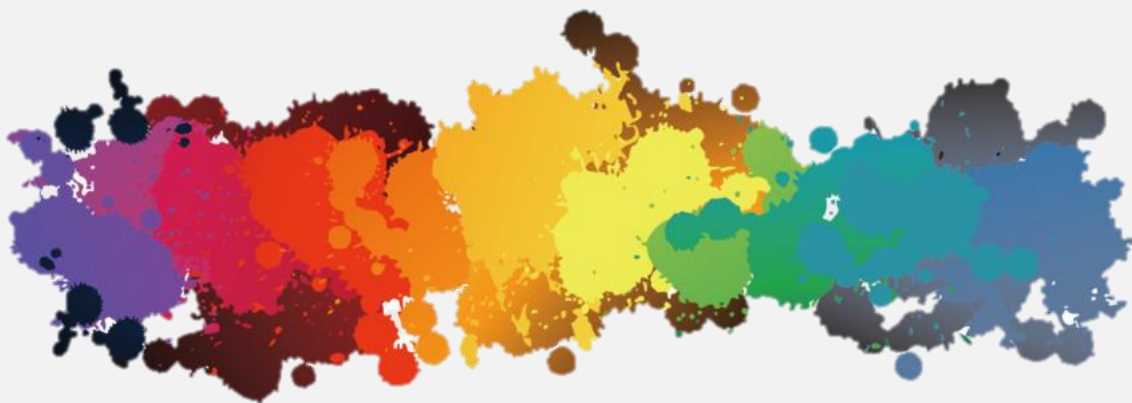
دکتر بهاره ص... نـپ ٨٤١٣٢ کوی
٠٤٠٣٠٦٠١ مرکز بهداشت...

له نیوه شه و تیپه ریبوو باوکم هیزی تیدا
نه ما بوو' عاره قهیه کی سارد ته وای
له شی خووساندبوو' له ته م و خه م و
ماته مدا گیانی داگیرابوو' سه رمای بوو و
له رزی لیها تبوو' هه ناسه ی سوار بوو' دلێ
زۆر توند لیی ده دا هه وای نیو
ئامبولانس که ته ماوی و خه فه بوو' له گه ل
بۆنی خوین و کهل و په لی نه خوشخانه
تیکه ل ببوو...

گووشی موبایله کهی باوکم بی راوهستان
له سه ر یه ک زهنگی لیده دا. توانای ولام
دانه وهی نه بوو...

ئه ی هاوار ئه و رینگایه بۆ
ناپریتته وه؟! ورپنه ی ده کرد: "کویر بم رۆله
گیان تاقانه ی باوکت دهنگی ههر له نیو
گوچکه مدا ده زرینگیتته وه گوته:" بابه
گیان زۆر ماندووم مه زه م رازی کردووه
ده رۆین بۆ سه فه ریکی زۆر خوش بۆ
ولاتی مالیزی ده لێن به هه شتی سه ر
زه ویه!"

• پهروین شیخی

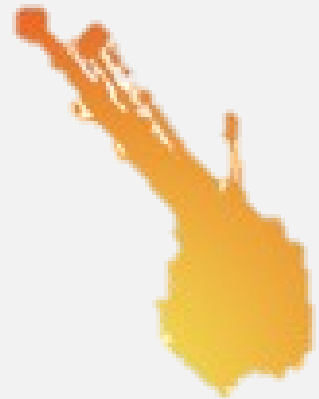

شهبهنگ: کتوو پر دهبینی له لاییش جودا
بووینتهوه و ژیان هاویشتیتیه داوی پیری؛
نه کا پیت وایی ژیان ههر له لاییدا
لهنگه ری خستوه و به تهمای رۆیشتن
نییه. ئاوا سهیرم مهکه، تا کهی دهتهوئ
له بهر ئهم ئاوینه دا بوهستی و لهو دیو
ئاوینکهوه سهیری چاوه کرهکانی من
بکهی و منیش سهیری ئهم جله
خویناویانهت؟

- لیم گه پری با بوهستم، تا ئهو کاتهی که
دیتتهوه، وتوویه دیم وتوویه شهویک لهم
شهوانه دیم، من دهبی له بهر ئاوینه که دا بم
شهبهنگ: ئه ری تا ئیسته جوداییهکانی
ژیانت ههژمار کردووه؟ دوایین جودایی
نزیکترین جوداییه که هیشتایش
خهریکی بیری لیده کهیتتهوه. بیرت دی
دوایین جودایی چهندی به سهردا
تیپه پریووه؟

- سالیک لهوه پيش بوو، کوتاییهکانی
گولان بوو، پهنجهره کهم کردهوه، باران تازه
کومسار ببوو، بۆنیککی خوش له
حهوشه کهوه دههات، ژووره که پر ببوو له
بۆنی عهتری یاسهکانی پهناي پهنجهره که؛
له پشت سهرهوه به چاوه رهشهکانی له
ئاوینه کهوه بۆی دهروانیم، زهرده خه نهیه که
له سهر لیوهکانی بوو؛ خهریک بووم شیرم
دهدا به مندا له کهم

شهبهنگ: باسی کامه مندا له ده کهی؟ ئهو
مندا لهی ههرگیز له دایک نه بوو؟

«جودایی»

شهبهنگ: دیسان خو هاتیتتهوه بهر
ئاوینه که، دهتهوئ دیسان بته نهوه بو
لای ئهو دکتۆره رۆباته تا کۆمه لی پستهی
دوو پاتهی نیو کتیه کانت به گویدا
بچرینیت؟

- من چاوه پریم دیسان بگه پیتتهوه وتی دیم،
وتی شهویک لهم شهوانه دیم، تۆ ته نیا له
بهر ئاوینه که دا چاوه پریم بکه.

شهبهنگ: به لام ئهو ئیتر نایه تهوه، تۆ دهبی
بزانی ژیان پیک هاتووه له کۆمه لیک
جودایی جیاواز و نه خوازاو؛ ئه گهر
چاویک به رابردووا بخشین دهرانی
چهنده جوداییت له سهر تیپه راندووه

- ئاه جودایی...!

شەبەنگ: خۆ دیسان هاتیتەو سەر
مندالەکه، با بگەرێینەو بۆ پیش ئەو بۆ
پۆژی زەماوەندەکه.

- پۆژی زەماوەندەکه، لە ئاوینەکەو سەیرم
دەکرد، پالێ بە دیوارەکەو دابوو و
زەرەخەنە کەوتبوو سەر لیوێکانی، قاتە
پەشەکانی زۆر لە جلەکانم دەهات، بۆ ئاخر
جار سەر تا پێی خۆم تماش کرد، هەموو
شتیک بۆینە بوو، جلی سپی، تاج و
تۆپێکی درێژ، پێک ئەو جووێ چاوەروانم
دەکرد. هەردوو دەستم لە سەر چاوم
دانابوو و هاوارم دەکرد

شەبەنگ: تریلییە که بە خیراییەکی زۆرەو
دەهات، بە چەند ماشینیکیدا کیشا، بەلام
بەردەوام بوو لە هاتن، وەک ئەوێ بە
دواتان بسووێتەو

- هیشتا دەستم بە چاومەو بوو، سەیری
دەکردم، پەنجەکانمان لە یەک گری دابوو،
سواری ماشینیەکه بووین. کاتی کراسە
سپییەکه میان داکەند تەواو شەلاڵی خوین
بوو

شەبەنگ: درگاکە ی کردەو پالێ پێو نای
و فرییدایە دەرەو، هەموو شوینی تاریک
بوو، بە تەنیا لە نیوێراستی دۆڵەکه
کەوتبوو

- بەرە و خوارەو تلم دەخوارد، تەنیا دەنگی
تەقە و هارپەهار دەهاتە گویم، لە پر دەنگی
تەقینەوێک لە دۆڵەکه بەرز بوو،
نەمدەتوانی پیلووەکانم بکەمەو

- نەتینی؟ منداڵە که کچ بوو کچی قژ
کال، نە... قژی پەش بوو وەک قژی خۆم،
دواوین جار دەمی نا بە سینەمەو و
ملچەملچ شیرێ دەخوارد که لیان سەندم،
ئەو ئیستا دەگری، دەزانم برسییەتی من
دەبایە ئیستا لای بوومایە

شەبەنگ: تۆزیک بگەرێینەو دواو بۆ
ئەو کاتە هیشتا دووگیان نەبوو

- دواتر؟ ئا دواتر لە پشت پەنجەرەکه
وەستابوو دەیگوت: نازانم بۆ دەبی سل لە
وشەکانیش بکەین، ئەو وشانە لە قوڵایی
دڵمانەو هەڵدەقوولێن و لە لیواری
دڵمانەو سەرەولێژ دەبن.

وتم: نا دەنگەکان لێرە یاساغە و ئیمە دەبی
هەر بە زمانی دڵ بدوین، من تاقەتی ولام
دانەوێ ئەم دکتۆرانەم نییە، ئەو بە دوا
هەر دەبی بەم شیوێ بەدوین.

شەبەنگ: چەند جاری که دەنگت بەرز
کردهو، هاتنە سەر سەرتان، ئیوێش ئیتر
بێدەنگ بوون

- بەلام ئەو هاتبوو، هەر ئەو پۆژی
پەنجەرەکه کردەو هاتە ژوورەو وتی: دوا
جار لە دۆڵەکه پزگارم بوو، هاتووم لێرە
پێکەو بژین هیشتا جلە سپییەکانم لە
بەردا بوو ماوێەکی زۆر لەم ژوورە بووین،
بە بێدەنگی ئەدواوین تا منداڵەکه مان لە
دایک بوو، منداڵەکه مان نەیدەزانی بە
بێدەنگی بگریەت، بۆیە لیان دوور
خستەو

- من به چاوی خۆم دیتم ژن و پیاویک له
نیو ئاگره که دا سووتان، ژنه که جلی سپی
له بهردا بوو، پیاوه که قاتیکی رهش.

• شهرمین سالچی

قرچه قرچی ئاگره که دههات، گری ئاگره که
له و دیو پیلوه کانمه وه دیار بوو.

شبههنگ: ئه وه دوایین جودایی بوو؛ وه کوو
هه موو جوداییه کانیتتر، وه کوو ملیونه ها
مرۆف که هاتوون و چوون

📷 Alex Batlle Bosch

پیرہ پیاوِیک لہ خوارہوہ هاواری کرد:
خَوْت مہ کووژہ، لہ لیوارہ کہ دوور بکہ وہوہ،
لہ نہومی حہوتہم وەرہ خوارہوہ، دواتر لہ
نہومی شہشہم وەرہ خوارہوہ، دواتر لہ
نہومی پینجہم وەرہ خوارہوہ، دواتر لہ
نہومی چوارہم وەرہ خوارہوہ، دواتر لہ
نہومی سییہم وەرہ خوارہوہ، دواتر لہ
نہومی دووہم وەرہ خوارہوہ، دواتر نہومی
یہ کہ می بالہ خانہ کہ بہ جیہیلہ.

3

میرد مندالیک تازه گه‌یشتبووه ناو
قه‌ره‌بالغی ده‌وری باله‌خانه‌که، گوتی: چی
بووه.

میرد مندالیکی تر که له سهره تایى
 ږوداوه که وه له وى ئاماده بوو گوتى: ئه م
 پیاوه، هات چووه نهؤمى يه که م، دواتر
 چووه نهؤمى دووهم، دواتر چووه نهؤمى
 سييه م، دواتر چووه نهؤمى چوارهم، دواتر
 چووه نهؤمى پينجه م، دواتر چووه نهؤمى
 شه شه م، دواتر چووه نهؤمى حه وته م، له
 ليوار نزيك بووه وه تاكو خوى بکوژيت.

دواتر له لیوار دوور که وته وه، له نهومی
 حه وته م هاته نهومی شه شه م، له نهومی
 شه شه م هاته نهومی پینجه م، له نهومی
 پینجه م هاته نهومی چوارهم، له نهومی
 چوارهم هاته نهومی سییه م، له نهومی
 سییه م هاته نهومی دووهم، له نهومی دووهم

دوای ئه‌وه‌ی پیاوه‌که له نه‌خۆشخانه‌ی
ده‌رونی به‌ره‌و باله‌خانه‌یکه‌ی چه‌وت نه‌هۆمی
پرایکرد، چووه نه‌هۆمی یه‌که‌م، دواتر چووه
نه‌هۆمی دووهم، دواتر چووه نه‌هۆمی سییه‌م،
دواتر چووه نه‌هۆمی چواره‌م، دواتر چووه
نه‌هۆمی پینجه‌م، دواتر چووه نه‌هۆمی شه‌شه‌م،
دواتر چووه نه‌هۆمی چه‌وته‌م، له لی‌وار نزیک
بوویه‌وه، ده‌یوو‌یست خۆی فری بداته
خواره‌وه، سه‌یریکی خواره‌وه‌ی کرد،
ترسیک به ناخی تیپه‌ری، له خۆکوشتن
در‌دۆنگ، خه‌لکی له خواره‌وه ه‌اواریان
تا‌کو په‌شیمانی بکه‌نه‌وه.

2

ژنیڭ له خواره‌وه‌ی باله‌خانه‌که ته‌له‌فونی
بۆ پۆلیس کرد؛

۱. ئەلوو ... ئەلوو، پۇلىسە؟

- بهائی فرمود۔

- پیاویک ده‌چیتّه نهۆمی یه‌که‌م، دواتر ده‌چیتّه نهۆمی دووهم، دواتر ده‌چیتّه نهۆمی سییه‌م، دواتر ده‌چیتّه نهۆمی چواره‌م، دواتر ده‌چیتّه نهۆمی پینجه‌م، دواتر ده‌چیتّه نهۆمی شه‌شه‌م، دواتر ده‌چیتّه نهۆمی هه‌وته‌م، له لیوار نزیک ده‌بسته‌وه ده‌به‌وێت خۆی بکوژێت.

هاته نهۆمی یه کهم، دواتر خه لکه که دهوریان لیدا تا نه چیتته وه سه ره بۆ خو کووشتن.

5

پۆلیس گه یشتته شوینی روداوه که و یه کییک له پۆلیسه کان گوتی: کئ بوو له نهۆمی یه کهم چوو نهۆمی دووهم، له نهۆمی دووهم چوو نهۆمی سییه، له نهۆمی سییه چوو نهۆمی چواره، له نهۆمی چواره چوو نهۆمی پینجه، له نهۆمی پینجه چوو نهۆمی شه شه، له نهۆمی شه شه چوو نهۆمی هه وته، له نهۆمی هه وته له لیوار نزیک بووه وه و ده یوو یست خوی بکووژیت؟

6

ئه و ژنه ی که ته له فۆنی بۆ پۆلیس کردبوو، له پۆلیسه کان نزیک بووه وه و گوتی: من بووم په یووهندیم پیووه کردن، که پیاویک ده چیتته نهۆمی یه کهم، دواتر ده چیتته نهۆمی دووهم، دواتر ده چیتته نهۆمی سییه، دواتر ده چیتته نهۆمی چواره، دواتر ده چیتته نهۆمی پینجه، دواتر ده چیتته نهۆمی شه شه، دواتر ده چیتته نهۆمی هه وته، له لیواره که نزیک ده بیته وه تا کو خوی بکووژیت.

- کامه پیاو هه وه؟

- ئه م پیاو.

په نجه ی شایه دوومانی به ره و پرووی پیاو که درێژ کرد.

7

پۆلیس پیاو ه کیان قۆلبه ست کرد. یه کییک له پۆلیسه کان گوتی:

- چون چوو یته نهۆمی یه کهم، دواتر چوو یته نهۆمی دووهم، دواتر چوو یته نهۆمی سییه، دواتر چوو یته نهۆمی چواره، دواتر چوو یته نهۆمی پینجه، دواتر چوو یته نهۆمی شه شه، دواتر چوو یته نهۆمی هه وته، دواتر له لیوار نزیک بووه وه تا کو خۆت بکووژیت؟

پیاو که پۆلیسه کانی له گه ل خوی برد، به ریگا وه ده یگیرا وه؛ هاتمه نهۆمی یه کهم، پۆلیسه کان له گه لی به سه رکه ووتن، دواتر هاتمه نهۆمی دووهم، پۆلیسه کان له گه لی به سه ر که ووتن، دواتر هاتمه نهۆمی سییه، پۆلیسه کان له گه لی به سه ر که ووتن. دواتر هاتمه نهۆمی چواره، پۆلیسه کان له گه لی به سه ر که ووتن. دواتر هاتمه نهۆمی پینجه، پۆلیسه کان له گه لی به سه ر که ووتن. دواتر هاتمه نهۆمی شه شه، پۆلیسه کان له گه لی به سه ر که ووتن. دواتر هاتمه نهۆمی هه وته، پۆلیسه کان له گه لی به سه ر که ووتن. دواتر هاتمه لیوار و سه یری خواره م کرد.

تهپهیه ک هات و له خوارهوهی باله خانه که تۆز بلند بوو.

* چیرۆکی «پهناهنده»ی، فهرهاد پیربāl کاری تیکردم. وهههروهها خوینهر دهتوانی چیرۆکی فهرهاد پیربāl وهک پهراویزی ئهم چیرۆکه بخوینیتهوه.

• جیگر بهختیار

📷 David Bouchat

«مانگی یه کشهوه»

- تو سهری بابت ئهوهنده که ره که ره مه که! ئه و قسه زلانه چیه دهیکه؟!
- کوره که ره گیان به خودا حه قمه, کابرا خوی به نو مانگی زاو ناگۆریتتهوه; له دیمانهیه کی رۆژنامهوانی دا, چاویلکهیه کی له چاو کردوو و دهلی: ژینای شاعیری جوانه مه رگ نهیتوانی دیکتاتۆری هاوسه ره که ی له ژینای هاوبه شی دا, قه بوول بکا; بویه ته لاقی وهرگرتبوو! ئه خه بلێ دایکت چاک, باوکت چاک, تو چووزانی; له خۆته وه قسه ده که ی!?
- ئه ی تو چووزانی وا گهرم دههاتووی!?
- گه وچه خۆ نه مکوتوو من ئاگاداری ژینای هاوبه شی ئه وان بووم! به لام ئه وهنده ده زانم هونه رمه ندان هه موو دلناسکن. ئه وان به ره خنه یه کی بچووک تیک ده چن; چ بگا به کیشه کانی کۆمه لگا و بنه ماله! تو چووزانی خه تای ئه و نه بووه و خه تای میرده که ی بووه؟! من ده لیم; با نووسه ریش بی; ته نانه ت با بلیمه تیش بی; بۆت نییه هه روا به هاسانی له سه ر ژینای خه لک قسه بکه ی! تو چووزانی چ باسه!?
- ده باشه باش! تۆش به جیی ئه و قسه زلانه ئه گهر راست ده که ی و درۆ ناکه ی; له سه ر ئیدانه ی حوکه ی سیداره شتییک بنووسه.
- من نووسه ر نیم; به لام ده لیم; نووسه رییک که وازانی; ده توانی به ژینای خه لک, وه کوو وشه کانی گه مه بکات; نووسه ر نییه; یاریزانیکی کایه ی راگییه که بۆ گۆل لیدان, که س ناپاریزی.
- حه یه وو! زۆری لی ده لیی!
- دیسان خه ونیکم دیتوو; ناتوانم به هیچ زمانیک بیگیڕمه وه! جوان جوان له بیرم ماوه ها; که چی بۆم نایه ته سه ر زمان و وشه ی دهربرینم وه گیر ناکه وی. له خه ونم دا له من وابوو: ئه و سال په مه زان مانگ خوی شاردبووه; به تۆزقال خوی نیشانی که س نه دا! هیچ که س به ره وپیری جیژن نه چوو; سیداره کان سه ری کرپۆشیان دانه واند بۆ گه وه یی مانگی چارده!

• بیژن په حمانی

Marko Kehm

«سیبهری دار»

که دی کتیبیکی له کۆشی نابوو قهیتانی که وشه کانی ده به ست.

لیی پرسی:

- بۆکوی ده چی؟

- وتی ده چم له بن سیبهری داره کهم ئەم کتیبه ته واکه م.

که تاو گه را رهش و شین دۆزیا نه وه.

• زانا شه ریفیان

📷 Pierre Yves Babelon

تیننی:

خوینەرانی بەرپۆز، ئەم چیرۆکانەى خوینداتانەوه بەرھەمى "کارگەى چیرۆكى بیسنور" بوون. لە تیلیگراڤدا - کە زۆریان لە ماوێ چەن پۆژ و بۆ سووژەى حەفتانەى کارگە نووسراون. ھەر کەمووکۆرییەکیان ھەبێ، چ لە رووی زمان و داڕشتنەوه، چ لە رووی ناوەرکەوه، دەگەریتەوه بۆ ئەوێ ئامادەکارانى ئەم حەفتەنامەى بەیووستییان نەزانێوه ھەڵبەریان بۆ بکەن. چونکە چیرۆکەکان کارگەیین و باش وایە قۆناخەکانى گەشەى ئەزمونگەرانی نووسەران وەک پەتوێکى میژووێ، بێ دەسکاریى بەرھەمەکانیان، وەک خۆى بىمىنتەوه. واتە کەمووکۆرییەکان پێنەندى بە ناستى ھەنووکەى نووسەرانیوه ھەیه و لە درێژەى ئەم رۆتەدا، بەرھەمە نوییەکانى ئەو نووسەرە بەرپۆزە، بە بەراورد لەگەڵ بەرھەمەکانى پێشوویان، دەکرێ دەرخرى کارىگەرییەکانى کارگەى چیرۆک بێ.

کلیشه‌ی یاساکانی خالبندی و تایپ و مهرجه زمانه‌وانییه‌کانی بلاوکردنه‌وی چیرۆک له چیرۆکه‌له‌دا:

۱. له سهرسره‌وه‌ی ئه‌و ده‌قه‌ی دا‌یده‌نی‌ن بنووسن که ئه‌وه "چیرۆک" ه، "کورته چیرۆک" ه، "کورته‌له چیرۆک" ه یان چیه!
۲. هه‌تمه‌ن ناوی چیرۆکه‌که‌تان بنووسن، نه‌شتان نووسی، ده‌توانن هه‌یمایه‌که‌ شتی‌که‌ له‌بری ناوه‌که‌ی دا‌بنه‌ن.
۳. هه‌تمه‌ن هه‌له‌ی تایپه‌ی کاره‌که‌نتان چاره‌سه‌ر بکه‌ن!

- ۴- تائەو جىڭگايەي لە تواناى خۇتان دا يە رېزمان و رېنووسى كارەكانتان دروست بكن.
- ۵- لە خالبەندى (ئاداتى نىگارشى) ھەلە و بى جى، كەلك وەر مە گرن، مە گەر ئەوہى پاساويكى تكنيكيتان بۆ بە ھەلە بە كار ھينانى خالبەنديە كانتان ھەبى. بۆ نمونە: لە تىكستە كانتاندا لە سى نوقتە زياتر ھەلە يە، بى مانايە؛ مە گەر بە مە بە ستى جىخالى (بوشايى بۆپر کردنەو) بە کارى بين! دووخالبۆر (نوقتە كاما) يان سى خالبۆر، يان زياتر، پىكەو، ھەلە يە! وەك ئەمە: !!!!! کوٹايى رستە کان پاراگرافە کان نوقتە يان دەوى! بۆر (كاما) لە زمانى كوردى دا زۆر گرنگە، چوونكە پىكەتەي زمانى كوردى وايە، واتە شيوە رستە (رستەي نيوەچل) ى زۆرە و ئە گەر بە بوړ و خالبۆر رستە کان لىك جيا نہ كەينهو بە دحاليبوون دیتە گوړى. ھيمای پرسىيار (؟) بۆ رستەي سەرسوپمانى، ھەلە يە. واتە ھىماکانى پرسىيار و سەرسوپمان [!؟] لە جىي خويان بە کار بين، مە گەر ئەوہى رستە كە ھاوكات ھەم پرسىيارى بى، ھەم سەرسوپمانى. ھيمای سەير و سەمەرە و بى ماناى دىكە بى ھۆكار و بى پاساو بە كار مە ھينن بۆ نمونە: َ _ _ _ ، / ستيكيّر يان ئەنمەيشين بە كار مە ھينن.

۶. کاتیک دیاڼوگ بو چیرۆکه کانتان دهنوسن به هیمای تهقه‌ل (خه‌تی تیره) و له سه‌ره‌تای رسته‌دا دیاڼوگه‌که ده‌ست پێ بکه‌ن، بو نمونه:
- تکایه تی بگه‌ن، ئه‌وه زۆر گرنگه‌.

- ئەم ھېمىيانە بۇ سەرەتاي دىالۆگە كان ھەلەن: [+ : = *]
۷. ئەگەر لە كاتى دىالۆگ نووسى دا گوتەم، گوتەم، گوتى (وتەم، وتە، وتى / ئىژەم، ئىژى، ئىژى) بىت نووسى پىويست ناكات تەقەللى بۇ دىارى بکەى. تەنيا بە گيوومەى سەرەتا و كۆتايى قەوارەى دىالۆگەكانتان دىارى بکەن. بۇ نموونە:

- له کاتې د یاری کړدنې یاسا کان پیښم گوته: "د یالوگ ناوا ده نو سړی!"

ئاۋا ھەلەيە:

گوتم:

- جوان سەرنج بدەن! (واتە ھەم دوو نووقتەى سەريەك و، ھەم بۆر، پىكەو ھەلەيە)

ئاۋا درووستە:

گوتم: "جوان سرنج بدەن!"

ھەرۋەھا تەقەلەكانىش لە سەرەتاي ديالۆگەكان جيابكەنەو.

-ئاۋا نا!

- ئاۋا!

-- ئاۋاش ھەلەيە، دوو تەقەل (..). بۆ سەرەتاي ديالۆك درووست نىيە. دەبى يەك تەقەل بى (..).

۸. لەزمانى كوردیدا دوو بزوين بەدواى يەكدا ھەلەيە. بۆ نموونە ئەم وشانە ھەلەن: كۆپرا، كۆوا، كۆي، كۆيم... ئاۋا درووستن: [كۆپرا، كوا، كۆي، كۆيم...]

۹. ئاھىش ئاۋا دەنوسرى: ئاھ، نەك ئاۋا: اه [لە زمانى كوردیدا "ئا" ئاۋا نانوسرى: "ا". ئەو ھەش "ە" ئەيە، نەك ھى. ھى ئاۋا دەنوسرى "ھ"]

۱۰. ئەم (؛) نوقتە كۆمايە (خالبۆرە) بۆ تەختەكلىلى ئىنگلىسىيە، نەك كوردى، زۆركەس رەچاۋى ناكات، لەكاتىكدا ئەم خالبەندىيانە زۆر گرنگن و دەبى زۆر گرنگيان بى بدەن.

- ئەم بۆر و خالبۆرانە ھەلەن: ؛ ،

- ئەمانە درووستن: ؛ ،

۱۱. تەكايە ھىماى سەرسوورپمان و پرسىيار و نوقتەكانىش (خالەكانىش) بە سەرەتاي پرستە نوپىيەكانتەنەو مەنوسىنن. بۆ نموونە:

- من رۆيشم. تۆ ھاتى (ئەو ھەلەيە)

- من رۆيشتم. تۆ ھاتى (ئەو درووستە)

- من برۆم؟ تۆ لىرەبى؟! (ئەو ھەش ھەلەيە)

- من برۆم؟ تۆ لىرەب؟! (ئەمە درووستە)

۱۲. ئەم خالانە و كۆمەللىك خالى دىكە، كە ئەگەر تەنيا سەعاتىك كاتيان بۆ تەرخان بکەن و لە ئىنترنىتدا سىرج بکەن، زۆر ھەلەى نووسىن و رېزمان و رېنوستان چارەسەر دەبى.

تېيىنى: ئەو كەسەى ئەم تايبەتمەندىيە گشتىيانە رەچاۋ نەكات، لە چىرۆكەلەدا چىرۆكى بۆ بلاۋ ناكىتەو. ئەو خالانەش وا باس کران "سەلىقەيى و مەندەراوردى" نىن بەلکۆو ياساى گشتىن و ەك چۆن بۆ لىخورى ماشىن دەبى ياساكانى لىخورىن بزائىن و رەچاۋيان بکەين، بۆ نووسىنىش دەبى ئەو ياساiane بناسىن و، بۆ ئاسان خويندەنەو ەق (لىخورىنى دەق) لەلایەن خويندەرەو دەبى رەچاۋيان بکەين. بەوھىوايەى نووسەرانى كوردیش ەك ولاتان گرنگى زياتر بە روالەت و پرستىژى كارەكانى خۆيان بدەن!

به نامرۆ ههروێک

ئالان:

سهرباز بووم، رۆژێک له عهجه بشیرهوه مه رهخه سیم وه رگرتبوو؛ یه کسه ر به لیباسی نزامیه وه چوومه مائی باپیرم. ئیواره بوو، هه رکه پیم نایه هه وشه چاوم به نه نکم کهوت که ئهوا له ته نیشته په نجه ره، روو به هه ساری دانیشته وه و رادۆ هیزبی تهواو دهنگ داوه تی و گویی هه لخته وه، که به ره ورووی چووم، ئاگام لی بوو خیرا پری دایه رادۆکه و له بهر چاوم نه دیو بوو. له پلیکانان وه سه ر که وتم وچوومه ژووری؛ سلاوم کرد، نه نکم رهنگی سپی سپی هه لگه رابوو، عه به ساو و قروقه ته ماشای ده کردم، مه ته قی لی نه ده هات، رادۆکه ش که له پشت ده سته نوینه کان شارد بوویه وه ئه وه به ردهوام هه ر ده یکوته [فریا نه کهه وتبوو بیکووژینه ته وه]

کوتم: نه نه گیان، ئه وه نامناسی؟! منم ...

- ئه یڕۆ ئه وه توی؟! داوه ره ماچیکم ده یه، رۆله به خودا وه مزانی ئه و سه گانه ی! [مه به سستی پاستاران بوو]

نادر مسته فزاده - رهحیم خان:

که یخودا!

کابرایه ک ژنه که ی دهتوری و دهچیتته وه مالی باوکی.

هه رچی، که یخودای گه وره و سه روک عه شیره بوو ناردیانه مالی کابرا، دهیکوت تازه نه بووه و نابیی و ناید هه وه ده بی ته لاقی دا.

مالی کورپه هیوا بر او ده بن. رۆژیک تووشی هه مه شوان ده بن، بۆی ده گیر نه وه، ده لی: جا بۆچی زوو دهنگتان نه ده کرد؟! هه ر ئیستا ده چم تا نه یه یه نه وه ناگه پریمه وه.

ئه ویش ده چی له بهر ده روزه وه هه رای بابی کچه ده کا و ده لی: رهحیم ئه وه بۆ خۆت له و عاله مه کهر کردووه و کچه کهت نانیرییه وه برواته وه سه ر مال و حالی خۆی؟!

ده لی ده ی تاوانی من چییه؟ ئه وان ئه و هه موو خه لکه یان ناردووه، که یخودایه کی وه ک تۆ قسه زان و ئاقلیان تیدا نه بوو تا بزانی قسه بکا، ئیستا تۆ ته شریف ته زه حمه ته کی شاهه و هاتووی، کچی خۆته من هه ر ده سه لاتم نییه له خزمه ته تۆدا!

زانست - بانه:

چه ند رۆژ پێش ئیستا له گه ل چه ن هه قالیک چوین بۆ راوه ماسی. شه و رپۆیییه ک هه ر به ده ورمان دا هه لده خولا. کاک عه زیز کوتی کورینه وریا بن ئه و رپۆیییه ئه مشه و ته شقه له یه کمان پێ ده گیرێ، چونکه جاریکیان دایکم به ته نیا له سه ربان خه ریکی چینی گۆره وی به ن بوو، تا چوو سه ماوه ری داگیرساند و هاته وه، گۆره وی به شیش و قولاپه وه سه ری تیدا چوو. دوا ی گه رانیکی زۆر دایکم شکی خسته سه ر مام رپۆی. به لی چوین کونه رپۆیمان قانگ دا و گۆره ویمان دۆزییه وه؛ ئه گه ر بلێی که می لی چنیبوو، خودا هه لئاگری زۆری لی چنیبوو به لام ئه و فیلبازه نه خشه که ی گۆرپیوو!

بۆ به یانی ئه گه ر له خه و هه ستاین شوخییه که ی به راست ده رچوو چونکه ئه و هه موو کرمه ی به ئه زیه ته هه لمانکه ندبوو، مام رپۆی به نایلۆن و گله وه یان وا باشته ر بلیم به شیش و قولاپه وه دزی و ئیمه ش ده ست له گونان درێژتر گه راینه وه.

موکری - بۆکان & هیوا فهتحيان - سه قز:

دهسته يه ک که یخودا چوونه لای کابرایه ک تا بیته شوانی رانه مه پری ئه و گونده؛ شوانه که له گریبهسته که دا مهرجی دانا و کوتی:

مه پ، گیت و بهسته زمانه، بۆ هه ر سه ره ی تمه نیک وهرده گرم؛ بزن، هاروهاج و بهد فیه، بۆ هه ر سه ره ی دوو تمه ن وهرده گرم؛ ماکه ر پیزی له سه ر چاوانمه به لام نی ره که ر ئه گه برای باوکیشم بی راینه گرم!

• سه رچاوه ی ستوونی "به تامی چیرۆک: کانالی تیلیگرامی "با قسه ی خوش ون نه بی"

📷 Muhammad Salman Khalid